Arvutimaailm 10/03

22 aastat tagasi - 30.12.2003 Autor: AM

Poliitika
e–teenuste kasutamine
lihtsamaks ja mugavamaks
Riho Oks
Eelmisest numbrist võis lugeda üldist iseloomustust e–riigi ja e–teenuste tekke kohta. Seekord püüan anda juba veidi detailsemat informatsiooni e–teenuste ja nende kasutamise võimaluste kohta. Trükitahma kokkuhoiu mõttes kasutan järgnevas e–teenuse asemel ka lihtsalt teenuse mõistet.

Haridus
Java õppematerjalid
Jaagup Kippar
Uue ja areneva teema kohta kostub algul vaid killukesi. Aegapidi muutuvad teated harvemaks ja pikemaks nagu maakeelsete Java–teemaliste õppematerjalidegagi.

Turg
Eestis kasutatakse arvutit keskmiselt
Tõnu Vare
Kümne Euroopa Liidu kandidaatriigi seas jääb Eesti Euroopas korraldatud uuringute alusel arvuti pideval kasutamisel tööajal viiendale kohale. Euroopa Liidu tänaste liikmesriikidega võrreldes on Eesti viimasel kohal koos Kreekaga. Selline, Eestile just mitte kõige roosilisem seis ilmneb hiljaaegu avaldatud Euroopa Elu– ja Töötingimuste Parandamise Fondi uuringust „Töötingimused ühinevates ja kandidaatriikides”.

Arvuti on igas viiendas kodus
Tõnu Vare
Oktoobris avaldatud Statistikaameti uuringust „Leibkonna elujärg 2002” selgub, et kiiresti on kasvanud nende leibkondade hulk, kellel on mobiiltelefon, arvuti ja Interneti–ühendus.

Õigus
Mis kasu on disclaimerist?
Eneken Tikk

Eesti hagemispelglik ühiskond ei ole veebiarendajatele ja saidiomanikele seni suuremat peavalu valmistanud. Madalale kohtussesattumise riskile vaatamata troonivad paljude veebide esilehtede alaääres tekstijupid „/…/ saidi materjalide kasutamine ilma autori kirjaliku nõusolekuta keelatud”, „All rights reserved” või hoopis pikemad ja radikaalsemad avaldused, nagu „Käesoleva lehekülje ja sellele järgnevate lehekülgede koostaja ei võta endale mingisugust vastustust sellel ja/või järgnevatel lehekülgedel esineda võivate mõnede inimeste moraali, sündsustunnet ja maailmavaadet riivavate tekstide, piltide ja muus võimalikus vormis avaldatud info poolt eraldi või koostoimes tekkida võiva igasuguse kahju ja muude ebameeldivuste eest. Käesolevalt leheküljelt edasiliikumisega kinnitab lehekülje vaataja (kasutaja) oma loobumist igasugustest nõuetest, kaebustest ja muus vormis lehekülje koostaja või lehekülge hoidva serveri haldaja vastu esitatavatest pretensioonidest.”

Turvalisus
Lahendus andmeturbeks
Margus Nurk
Turvalisuse tähtsus arvutivõrkudes ei tohiks tänasel päeval kellelegi arusaamatu olla. Oleme ju kõik kuulnud viirustest ja andmete vargusest või hävitamisest, paljud on sellega ka otseselt kokku puutunud.

Sobig–F on lõppeva aasta tapvaim uss
Jaan Vare
Maailma juhtiv viirusetõrje firma Sophos koostatud selle aasta viiruste ja usside edetabelit juhib Sobig–F 19,9 protsendiga.

Wifi laptop = trooja hobune?
Anto Veldre
Üha enam sülearvuti valmistajaid lisab oma tootele WiFi kaardi. Tegelikult ei olegi see enam kaart, vaid lihtsalt WiFi funktsionaalsus, mis on emaplaadile külge poogitud. Antenniks aga on juhtmejupp kusagil ekraani taga.

Ajalugu
Arvutivõrkude arengulugu, 6
Anni Oja
Viimati oli pikalt–laialt juttu veebi ehk WWW sünnist ja veebilehitsejatest. Sellele jätkuks tuleb rääkida veel üht–teist WWW–ga seonduvast.

Visioon
Uued suunad andmete säilitamisel.
Objektipõhised salvestussüsteemid

Janek Gridin, Peeter Pikka

Internet
Keda huvitab seadus?
Jaan Vare
USA on paari nädala kaugusel uue soovimatut reklaamposti reguleeriva seaduse jõustumisest, mis on juba saanud vajalikud heakskiidud nii kongressilt kui presidendilt. Kas peatselt kehtima hakkav seadus muudab ka olukorda e–postkastides, mis kubisevad inglisekeelsest spämmist?

Mustad nimekirjad postkasti kaitsel
Indrek Hein
E–posti igapäevane kasutaja ei pruugi aimata, et enamasti läbib talle saadetud kiri valvsate spämmitõrjeprogrammide kadalipu ja e–kirjakasti kohale jõudnud läkitus on saanud nende heakskiidu. Mail.eki.ee on küll pisemat sorti, alla saja kasutajaga postiserver, kuid statistika alusel keeldutakse päevas 500–2000 kirja vastuvõtmisest. Keskeltläbi ei jõua kasutajani kümmekond spämmi päevas.

CAN–SPAM
Indrek Hein
Controlling the Assault of Non–Solicited
Pornography and Marketing Act of 2003

USA Kongressi esindajatekoda seadustas häältega 392–5 rämpsposti, nimetades seda uhkusega spämmivastaseks seaduseks. Et senat, esindajatekoda ja president on seaduse suhtes üksmeelel, ei peata ega muuda seda enam miski.

Riistvara
Kas „part” Arvutimaailma infotiigis?
Veiko Tamm
AM–i eelmises numbris tegime me juttu Liebermann Inc. superarvutist ja selle lisaseadmetest.

Arvutikomplektid 2003
Veiko Tamm
Novembri keskel viis ajakiri Tehnikamaailm läbi järjekorras juba kolmanda koduarvutite komplektide testimise. Testi läbiviimise juures lõi kaasa ka allakirjutanu ning püüan ka AM–i lugejatele anda lühiülevaate toimunust.

Uusim ja kiireim kaart nVidialt
Veiko Tamm
2003. aastal graafikakaartide tandril ATI ja nVidia vahel eriti teravaks läinud

„sõda” on toonud ridamisi uusi graafikakiipe ja neil baseeruvaid graafikakaarte.

Jõulud käes
Margus Nurk
Nüüd, kus pühad tulekul, on kindlasti mõneski kodus jõuluvanale saadetud kirjas ühe soovina ära märgitud PC. Jõuluvana pole teadupärast kade ja kui rahakotis vastav summa olemas, saab peagi uue aparaadi võlusid nautida.

Rakendustarkvara
JADE ning agentorienteeritud programmeerimine
Peep Küngas
Käesolev artikkel tutvustab ühte agentorienteeritud tarkvara arendamise keskkondadest, JADE–i. Kuna agentorienteeritud tarkvara kasutamine võiks olla lahendus dünaamilise tarkvara loomisel ning süsteemide integreerimisel kerkivate probleemide lahendamisel, sobiksid agendid just nüüdisaegsete programmide loomiseks.

Majandustarkvara Eestis
Margus Tammeraja
Olen üle kümne aasta järjepidevalt hoidnud silma peal Eesti majandustarkvara turul, sest ühelt poolt kuulub see minu tööülesannete hulka, aga teisalt pakub mulle kui raamatupidajast „informaatikuks” hakanule isiklikku huvi jälgida, millised on arengud ja mis sellest kõigest inimestele kasu on. Käesoleval aastal olen uurinud eelkõige nn suurte tarkvarapakettide kasutatavust ning suuremate firmade eelistusi, kuid värskendanud ka oma majandustarkvara turu kui terviku kohta käivaid andmeid. Järgnevalt jagaks oma tõdemusi ja teeks mõned praktilist kasutamisväärtust omavad järeldused.

Majandustarkvara arendus:
võimatud juhtumid
Kalev Haga
Majandustarkvara soetamine on pikaajaline protsess, mis lisaks sellele veel maksab ka palju. See puudutab eelkõige suuremaid tarkvarasid, mitte karbitooteid, kuid ka pisikese firma jaoks on majandustarkvara muretsemine tõsine investeering. Kui nüüd selgub, et see kallis riistapuu, mis soetatud on, ei teegi kõike, mida tahaks, siis tuleb mõelda arendusele.

OP süsteemid
Fedora —
karta või kahetseda?
Lemmit Kaplinski

Novembri algus märgib ühte järjekordset etappi Linuxi arengus: RedHat, mis oli vähemasti Eestis saanud uute Linuxi kasutajate de facto valikuks, lakkas olemast ja reinkarneerus Fedora nime all. Internetis puhkenud viimsepäevapaanika on lakkamas, Debian leidis endale uusi kasutajaid serverisektsioonis ja mina püüan mõtestada lahti mõnda Fedora tulevikuväljavaadet.

Longhorn, anno 2006
Jaan Vare
Windowsi järgmine, suurte täiendustega ja arvutile kõrgeid nõudmisi esitav versioon, peaks tarbijateni jõudma hiljemalt kahe aasta pärast. Alfa–versioonid on arendajatele juba ammu kätte jagatud ning Internetti lekkinud, kuid ametlik beeta peaks välja tulema alles 2004. aasta keskpaigas.

Windows XP nippe
Olavi Tiimus
Artiklis tuleb juttu Microsofti operatsioonisüsteemi Windowsi XP kasutamise nippidest ja võimalustest üht–teist kasutajasõbralikumaks või personaalsemaks muuta. Jutt on mõeldud eelkõige algajale, kuid uut ja huvitavat võib siit leida ka kogenum arvutikasutaja.

Varia
Interneti koomiksimeister
Lauri Levo
Jason Pultzi sõnul tasub koomiksite tegemine end ära mitmeti:
• kogu maailma fännid saadavad positiivseid e–kirju;
• tutvusringkond suureneb märgatavalt;
• koomiksi ja koomiksinänniga saab raha teenida.

Unistus palmisaarest
Margit Adorf
Talve hakul muutuvad aktiivseks oma suusoojaks virisejad, kes käivad välja suuri lubadusi kodumaa tolm jalgelt pühkida, sest siin on ilgelt vastik. Ja palka nagunii ei maksta. Parem siis juba palmi all soojas kohas vaene olla kui siin kügeleda.

Huvitavat eestikeelses Internetis
Britta Hansmann

Mängud
Uudised

Lühiarvustused

FIFA Soccer 2004
Andris Feldmanis
EA Sports on meid kollitanud oma FIFA–seeriaga juba viimased kümme aastat (mõnikord isegi enam kui kord aastas). Siis võiks loota, et asi neil juba päris käpas ja meile pakutakse tõelist vutigurmaani maiuspala.

NBA Live 2004
Märt Lume
Kontrollimaks, kas EA Sports ei müü eelmise aasta korvpallimängu uues karbis nagu neil vahel kombeks, pandi 2003 spetsialist Superstari raskusastmel arvuti vastu. Kuna ta kaotas 30 punktiga, läbis NBA Live 2004 testi edukalt.

Need for Speed: Underground
Tarmo Toomepuu
Tänavatel kihutamine on jõle populaarseks muutunud.

Broken Sword:
The Sleeping Dragon
Kaimar Palts
Arvan, et kui Jüri Järvet veel elaks, ei kehastaks ta mingil juhul peaosa mittelineaarses interaktiivses filmis „Vana mees tahab koju 2”. Arvutimängude tegelastega on teisiti. Nende käest stiilimuutuste kohta luba ei küsita. Pannakse aga sitsima nagu koerakesed. George ja Nico ka.

Worms 3D
Robert Piho
Vanad head ussikesed uues kuues. Aga kas see on ikka kuub, mida me ootasime ja tahtsime?

Yager
Wesse Allik
Graafilistele efektidele üles ehitatud mõttetu tulistamine või hea kiire ajaviide? Mina võtsin seda viimasena ja isegi päris korraliku vahepalana War of the Ringile, mida samal ajal läbisin. Kuid samas olen tüüp, kes annaks ka Gun Metalile hindeks 9/10. Mulle lihtsalt meeldivad sellised tulistamised.

Prince of Persia:
The Sands of Time
Lauri Jürisoo
Korduvalt paljude südametesse rõõmu ja eludesse õnnistust toonud legend on tagasi. Pantrina jõuline, gasellina nõtke, väle nagu mõte — teda ei alista isegi

gravitatsioon!

Hidden & Dangerous 2
Tarmo Rajamets
Olgu muuga kuidas on, aga kõige meeldivam on mängude juures see, kui asi on südamega tehtud. Ja seda muljet juba kerge vaevaga ei tekita. Mispärast ütlen kohe ära: Hidden & Dangerous 2 kuulub just tollesse haruldasse kategooriasse.

Praktika
Teeme ise plaadiümbrised!
Mark Fisch
CD–kirjutajad on muutumas nii tavaliseks, et neid võib lugeda uute arvutite standardkomplekti kuuluvaks ja juba koputavad uksele ka DVD kirjutajad. Mida suuremaks plaadikogu aga tänu neile muutub, seda raskem on mõnd konkreetset plaati välimuse järgi leida, kuna toorikud teatavasti on üksteisega äravahetamiseni sarnased. Ainus väljapääs on plaatidele ise äratuntavad ümbrised teha.

Veebiprogrammeerimise verstapostid.
SQL–i algõpetus MySQL–i näitel
Innar Liiv
Selleks, et üleminek keerukamatele ülesannetele oleks sujuvam, tutvustan artiklis seekord üsna üldiselt SQL–i ning seejärel toon lihtsa näite andmete sisestusest ning väljastusest veebi kaudu.

Juhtkiri
Lahendused
Piret Frey
Selle aasta viimase Arvutimaailma fookus on taas pühendatud spämmile ja mitte juhuslikult. Kõrvalproduktina valminud meilindus kogus kiiresti hämmastava hulga kasutajaid ja muutus oluliseks töö– ja suhtlemisvahendiks tänu oma lihtsusele, kasutusmugavusele ja saavutatavale aja kokkuhoiule. Nüüd aga kulutame iga päev järjest rohkem aega tülika rämpsposti kustutamisele, mis hoolimata mitmetest filtritest ikkagi laviinina meie postkasti valgub. Spämmi lahkavad Jaan Vare ja Indrek Hein.

- AM arhiiv

Pilt

ARVUTI
MAAILM
10/03